

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

проф. І.Є. Цепенда

ПРОГРАМА

вступного випробування для прийому вступників на перший курс

з

української мови

(назва конкурсного предмета)

для прийому вступників, які здобули базову або повну вищу освіту та вступають на навчання на другий (третій) курс для здобуття освітнього ступеня бакалавра за неспорідненою спеціальністю у межах вакантних місць ліцензованого обсягу, та осіб, які не менше одного року здобувають освітній ступінь бакалавра і виконують у повному обсязі навчальний план, для здобуття освітнього ступеня бакалавра за іншою спеціальністю на другий курс в Університеті в межах вакантних місць ліцензованого обсягу

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 2 від „1” лютого 2021 р.

Івано-Франківськ – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з *української мови* є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем “бакалавра” для прийому вступників, які здобули базову або повну вищу освіту та вступають на навчання на другий (третій) курс для здобуття освітнього ступеня бакалавра за неспорідненою спеціальністю у межах вакантних місць ліцензованого обсягу, та осіб, які не менше одного року здобувають освітній ступінь бакалавра і виконують у повному обсязі навчальний план, для здобуття освітнього ступеня бакалавра за іншою спеціальністю на другий курс в Університеті в межах вакантних місць ліцензованого обсягу до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2021 році.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування, дасть можливість вступникові систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Фонетика і графіка. Орфоепія і орфографія. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі і глухі. Подовжені звуки. Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ* та буквосполучень *дз, дзь, дж*. Склад. Наголос. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Чергування *у – в, і – й*. Орфограма. Орфографічна помилка. Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.

Розділ 2. Будова слова, словотвір і орфографія. Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків. Вимова і написання префіксів *з(і)-, с(-), роз-, без-, пре-, при-, прі-*. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів. Правопис складних і складноскорочених слів.

Розділ 3. Лексикологія і фразеологія. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів. Синоніми, антоніми, омоніми. Загальновживані слова. Діалектні та професійні

слова. Запозичені слова. Застарілі слова. Неологізми. Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.

Розділ 4. Морфологія і орфографія. Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменник: назви істот і неістот, загальні власні назви. Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників. Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості і складні. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників. Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Види дієслів. Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів. Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми *на-но*, *-то*. Правопис дієприкметників. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення. Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки. Написання часток *бо*, *но*, *то*, *от*, *таки*. Нез різними частинами мови.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Розділ 5. Синтаксис і пунктуація.Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова. Типи підрядного зв'язку (узгодження, керування, прилягання).

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Тире в неповних реченнях. Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнювальні). Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними. Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

Розділ 6. Відомості про мовлення. Поняття про спілкування і мовлення. Ситуація спілкування: адресат (той, хто говорить чи пише) і адресант мовлення, мета й умови спілкування, повідомлення (висловлювання), його зміст і форма. Тема й основна думка висловлювання. Різновиди мовленнєвої діяльності: говоріння, писання, читання, слухання. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність; мовленнєві помилки. Етика спілкування й етикет. Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний. Поняття про типи мовлення: розповідь, опис, роздум.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондаренко О.А. Українська мова. Посібник. На допомогу вступникам до вузів. К.: Вища школа, 1974. 216 с.
2. Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання. К.: Наукова думка, 1989. 832с.

3. Гуйванюк Н. В., Бережан Л. В., Бузинська В. Є. та ін. Українська мова: Тестові завдання. К.: ВЦ "Академія", 1999. 528с.
4. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: Навч. посібник. 3-тє вид., стереотипне. К.: Вища школа, 2001. 272 с.
5. Коломієць М.П., Регушевський Є.С. Словник фразеологічних синонімів. К.: Рад. школа, 1988. 200с.
6. Мацько Л. І., Сидоренко О. М. Українська мова: Посібник для старшокласників і абітурієнтів. К.: Либідь, 1995. 432с.
7. Мельничайко В. Я. Українська мова. Довідник для учнів та абітурієнтів: Навч. посібник. Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2004. 368с.
8. Міляновський Е.Шкільний довідник з української мови. 5-11 клас. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 208с.
9. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика: Пробний підручник для гімназій гуманітарного профілю. К.: Вежа, 1994. 239с.
10. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: Навч. посібник. К.: Вища школа, 2004.164 с.
11. Полюга Л.М. Словник антонімів української мови. К.: Довіра, 1999. 275с.
12. Полюга Л.М. Словник синонімів української мови. К.: Довіра, 2001. 476с.
13. 21313. Рідна мова: Підручник для 5-го класу / Г. Р. Передрій, Л. В. Скуратівський, Г. Т. Шелехова, Я. І. Остаф. 5-те вид. К.: Освіта, 1996. 287с.
14. Рідна мова: Підручник для 6-го класу / Г. Р. Передрій, Л. В. Скуратівський, Г. Т. Шелехова, Я. І. Остаф. К.: Освіта, 1996. 286с.
15. Рідна мова: Проб. підруч. для 7-го класу / Г. Р. Передрій, Л. В. Скуратівський, Г. Т. Шелехова, Я. І. Остаф. К.: Освіта, 1994. 287с.
16. Рідна мова: Підруч. для 8-го класу / Л. В. Скуратівський, Г. Т.Шелехова, Я. І. Остаф. К.: Освіта, 1996. 175с.
17. Словник труднощів української мови / За ред. С.Я.Єрмоленко. К.: Рад. школа, 1989. 334с.
18. Ткачук Т. П. Українська мова. Довідник для старшокласників та абітурієнтів. Навч. посібник. Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2004. 144с.
19. Українська мова: Підручн. для 10-11 кл. школи з укр. та рос. мовами навчання / О. М. Беляєв, Л. М. Симоненкова, Л. В. Скуратівський, Г. Т. Шелехова. К.: Освіта, 1998. 240с.
20. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства імені О.О.Потебні; Ін-т української мови – стереотип. вид. К.: Наук. думка, 2004. 240с.
21. Шелехова Г. Т., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підручник для 9 кл. К.: Освіта, 2001. 256с.
22. Ющук І.П. Рідна мова: Підручник для 5 кл. К.: Освіта, 1998. 239с.
23. Ющук І.П. Рідна мова: Підручник для 6 кл. К.: Освіта, 1998. 224с.
24. Ющук І.П. Рідна мова: Підручник для 7 кл. К.: Освіта, 2002. 288с.
25. Ющук І.П. Рідна мова: Підручник для 8 кл. К.: Арт-Освіта, 2004. 256с.
26. Ющук І.П. Українська мова: Навчальний посібник для підготовчих відділень. К.: Вища школа, 1984. 311 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.